

Henryk Bogacki

"Macht, Dienst, Herrschaft in Kirche und Gesellschaft", wyd. Wilhelm Weber, Freiburg-Basel-Wien 1974 : [recenzja]

Collectanea Theologica 45/2, 191

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE

Macht, Dienst, Herrschaft in Kirche und Gesellschaft, wyd. Wilhelm Weber, Freiburg—Basel—Wien 1974, Verlag Herder, s. 253.

Wydział teologii katolickiej uniwersytetu w Monasterze zorganizował w semestrze zimowym r. 1972/73 publiczne wykłady poświęcone problematyce władzy w Kościele i społeczeństwie. Zagadnienie to od lat jest przedmiotem licznych dyskusji, literatura zaś na ten temat — także teologiczna — liczy już wiele pozycji. U podłoża tych zainteresowań leżą częste konflikty wstrząsające społeczeństwami świata zachodniego, a w ostatnich latach także Kościołami chrześcijańskimi. Coraz silniej występują hasła „demokratyzacji” wszelkich przejawów życia kościelnego.

Dwudziestu autorów reprezentujących teologię oraz inne dziedziny nauki z teologią związane, zajmuje się w swych wykładach zarówno podstawowymi aspektami socjologicznymi, psychologicznymi i teologicznymi władzy, jak konkretnymi przykładami jej funkcjonowania na niektórych odcinkach życia Kościoła. Wywody autorów zmierzają do wykazania, że jedyną godną człowieka formą sprawowania władzy w Kościele i w społeczności jest służenie człowiekowi (*Dienst am Menschen*).

Tego rodzaju ujęcie władzy ma umożliwić rozwiązywanie konfliktów powstających w Kościele. Zdaniem autorów oceniano je dawniej tylko jako zakłócenie porządku i zagrożenie jedności pojmowanej uniformistycznie i konformistycznie. Stąd konflikty tłumiono, lecz ich nie rozładowywano. Autorzy upatrują ratunek w intensyfikacji wymiany poglądów między piastunami władzy a wiernymi (*Kommunikation*), w emancypacji wiernych spod dominacji władzy oraz w realistycznej ocenie Kościoła jako jednej z grup składających się na społeczeństwo, co ma łagodzić postępowanie władzy kościelnej w wypadku konfliktów.

Dzieło posiada niemałą wartość z racji cennego materiału na temat władzy, zebranego z różnych dziedzin wiedzy. Trzeba podkreślić trafność wielu koncepcji, opartych na obserwacji przerostów w sprawowaniu władzy, choć w książce niewątpliwie występuje zachwianie proporcji w traktowaniu na niekorzyść uprawnień władzy. Należy uznać słuszność zasadniczej linii autorów ujmujących władzę jako służenie człowiekowi, ale nie można wyzbyć się wątpliwości, czy w realizowaniu tego postulatu znajduje się rzeczywiście uniwersalne lekarstwo na bolączki występujące w kontaktach między zwierzchnikami a podwładnymi.

ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa